

PION

PROSTITUERTES INTERESSEORGANISASJON I NORGE

Helse- og omsorgsdepartementet

Deres referanse: 21/2483-

Høringsuttalelse fra PION

PIONs høringsuttalelse til forslag til lov om informasjonstilgang m.m. for utvalg som skal undersøke saker om overgrep begått av helsepersonell mot pasienter i perioden 2010 til 2020.

Ifølge høringsnotatet vil regjeringen sette ned et utvalg som skal gjennomgå og vurdere statsforvalternes, Statens helsetilsyns og Statens helsepersonellnemnds saksbehandling i saker som gjelder overgrep begått av helsepersonell mot pasienter i perioden 2010 til 2020. For å sikre tilgang til nødvendig informasjon foreslår Helse- og omsorgsdepartementet en lov om tilgang til taushetsbelagte opplysninger, behandlingsgrunnlag etter personvernforordningen, opplysningsplikt, taushetsplikt mv.

PION takker for muligheten til å gi innspill på denne høringen, men vil innledningsvis peke på at høringsfristen er problematisk kort. Det er vanskelig å se at utgangspunktet for høring om lovforslag er av en slik art at det legitimerer den korte høringsfristen.

PION mener at det er bra at det settes ned et utvalg som gransker myndighetenes behandling av tilsynssaker om overgrep, og vi støtter i hovedsak lovforslagene.

Men vi savner klargjøring av «overgrep» i høringsnotatet. Gjelder det bare seksuelle overgrep skjedd i behandling, som navnet på utvalget indikerer, eller omfatter det ulike former for grenseoverskridende adferd, som for eksempel når pasient-behandlerrelasjon fører til at det etableres kjærlighetsforhold eller andre former for intime relasjoner med pasient utenfor behandlingssituasjonen. Helsedirektoratet etterlyser i deres [høringssvar](#) en klargjøring i loven om hvilke saker som omfattes av utvalgets arbeid, og vi er enig om at det bør tydeliggjøres i loven.

PION representerer mennesker av alle kjønn og seksuell identitet som jobber med sexarbeid. Sexarbeid eller prostitusjon, er en samlebetegnelse på et mangfold av grupper som har sexsalg som inntektskilde, eller bruker sex som kapital i bytte med rusmidler eller andre goder. Gruppene spenner vidt fra vel integrerte borgere til personer tilhørende samfunnsmessige marginaliserte grupper, som for eksempel blant annet stoffbrukere i de gatenære rusmiljøene og enkelte grupper av migranter uten legalt opphold i landet.

Felles for alle som selger sex, uavhengig av levekår og livssituasjonen er at terskelen for å formidle om erfaringer med sexsalg til helsepersonell er veldig høy. Hovedårsaken til det er stigma; mange har opplevd stigmatiserende forhold i kontakt med helsepersonell, og andre er redd for å bli møtt av helsepersonell med stigmatiserende holdninger til personer som selger sex. Det betyr også at terskelen for å klage inn eller anmelde helsepersonell for seksuelle overgrep eller andre former grenseoverskridende adferd, er eller kan være veldig høy. Det er etter vårt skjønn, derfor viktig at personen som klager inn saker gjør det med sikkerhet om at opplysningene ikke er tilgjengelig for andre enn instansen som behandler saken.

PION mener derfor at det må hentes inn samtykke til bruk av opplysninger fra de personene som har klagd inn eller anmeldt saken, som utvalget ønsker å legge til grunn i granskingen, og at må ha reservasjonsrett om de ikke ønsker at ikke-anonymiserte opplysninger skal brukes av utvalget. Det bør tas inn i § 2.

Ifølge høringsnotatet skal opplysninger som utvalget mottar i en slik forklaring ikke kunne brukes som bevis i en senere straffesak eller sivil sak mot den som har gitt opplysningene, jf. lovutkastet § 5. Det er for å unngå at forklaringsplikten bryter med vern mot selvinkriminering. HivNorge peker i [høringssvaret](#) på at formuleringen i § 5 gir en omfattende straffefrihet, og at bestemmelsen bør formuleres slik at det er tydelig at utvalget har taushetsplikt om de gitte opplysningene, og at de fra utvalgets side ikke kan brukes i sivil sak eller straffesak mot vedkommende. PION støtter HivNorges innspill.

Oslo, 3. juni 2021

Vennlig hilsen

Astrid Renland
Administrativ ansvarlig for PION